

2026

ULTRA SERİSİ

MEB·AGS

Akademik Giriş Sınavı

Türkiye Coğrafyası

Konu Anlatımlı

Aktivasyon Kodu Burada!

Bu kitabı alan adaylara

**DİJİTAL EĞİTİM
PLATFORMU HEDİYE!**

1001 Çözümlü Soru
5 Çözümlü Deneme Sınavı Hediye

Dijital eğitim platformu
için karekodu okutunuz

AGS TÜRKİYE COĞRAFYASI

KONU ANLATIMLI

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZAR

Komisyon

©

Bütün yayın hakları Data Yayınlarına aittir.

Yayıncının ve editörün izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik yollarla ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

Kitabın bilimsel sorumluluğu editör ve yazarlara aittir.

BU KİTAP T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞININ BANDROLÜ İLE SATILMAKTADIR.

Sertifika No

40447

ISBN

978-625-6200-47-0

SAYFA TASARIMI

Data Dizgi Ekibi

KAPAK TASARIMI

Data Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT

Data Dijital Matbaacılık

İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE FİZİKİ COĞRAFYASI

1. BÖLÜM: TÜRKİYE’NİN COĞRAFİ KONUMU

COĞRAFİ KONUM.....	5
TÜRKİYE’NİN MATEMATİK (MUTLAK) KONUMU VE SONUÇLARI	9
TÜRKİYE’NİN ÖZEL (GÖRECELİ) KONUMU VE SONUÇLARI	10
TÜRKİYE’NİN JEOPOLİTİK ÖNEMİ	13

2. BÖLÜM: TÜRKİYE’NİN YER ŞEKİLLERİ

YERİN YAPISI VE OLUŞUM SÜRECİ.....	19
TÜRKİYE’NİN YER ŞEKİLLERİNİN BİÇİMLENMESİNDE İÇ KUVVETLER	21
TÜRKİYE’DE OROJENEZ	21
TÜRKİYE’DE EPİROJENEZ	23
TÜRKİYE’NİN YER ŞEKİLLERİNİN BİÇİMLENMESİNDE DIŞ KUVVETLER	26
AKARSULAR.....	26
TÜRKİYE’DE AKARSULARIN OLUŞTURDUĞU ŞEKİLLER.....	28
TÜRKİYE’DE RÜZGÂRLARIN OLUŞTURDUĞU ŞEKİLLER.....	31
TÜRKİYE’DE BUZULLARIN OLUŞTURDUĞU ŞEKİLLER	32
TÜRKİYE’DE KARSTİK ŞEKİLLER.....	33
TÜRKİYE’DE DALGA VE AKINTILARIN OLUŞTURDUĞU ŞEKİLLER.....	34
TÜRKİYE’NİN YER ÜSTÜ VE YER ALTI SULARI	37
TÜRKİYE TOPRAKLARININ OLUŞUMU VE BAŞLICA TOPRAK TİPLERİ.....	41
TÜRKİYE’DE DOĞAL AFETLER.....	44
TÜRKİYE’DE ÇEVRE SORUNLARI.....	46

3. BÖLÜM: TÜRKİYE’NİN İKLİMİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

TÜRKİYE’NİN İKLİMİ	53
TÜRKİYE’DE İKLİM ELEMANLARI.....	54
BASINÇ.....	56
RÜZGÂRLAR.....	58
NEM	59
YAĞIŞ	62
TÜRKİYE’NİN İKLİMİ	64
TÜRKİYE’NİN BİTKİ ÖRTÜSÜ	65

4. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE NÜFUS VE YERLEŞME

► TÜRKİYE'DE NÜFUS.....	75
► TÜRKİYE'DE NÜFUS POLİTİKALARI.....	77
► TÜRKİYE NÜFUSUNUN YAPISAL ÖZELLİKLERİ	78
► TÜRKİYE'DE NÜFUS YOĞUNLUĞU	80
► TÜRKİYE'DE NÜFUSUN DAĞILIŞI.....	81
► TÜRKİYE'DE GÖÇLER	84
► TÜRKİYE'DE YERLEŞME.....	85

5. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE TARIM, HAYVANCILIK VE ORMANCILIK

► TÜRKİYE'DE ARAZİ KULLANIMI	98
► TÜRKİYE EKONOMİSİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI.....	99
► TÜRKİYE'DE UYGULANAN EKONOMİK POLİTİKALAR.....	99
► TÜRKİYE'DE TARIM.....	100
► TÜRKİYE'DE HAYVANCILIK.....	111
► TÜRKİYE'DE ORMANCILIK	115

6. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE MADENCİLİK, ENERJİ KAYNAKLARI VE SANAYİ

► TÜRKİYE'DE MADENCİLİK	123
► TÜRKİYE'DE ENERJİ KAYNAKLARI.....	130
► TÜRKİYE'DE SANAYİ	137

7. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE ULAŞIM, TİCARET VE TURİZM

► TÜRKİYE'DE ULAŞIM.....	154
► BORU HATLARI	159
► TÜRKİYE'DE TİCARET.....	160
► TÜRKİYE'DE TURİZM	162
► TÜRKİYE'DE BAZI ÖNEMLİ PROJELER	171

8. BÖLÜM: TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ BÖLGELERİ

► TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ BÖLGELERİ.....	178
► BÖLGELERİN SINIFLANDIRILMASI	181
► TÜRKİYE'DE BÖLGESEL KALKINMA PROJELERİ.....	182
► CEVAP ANAHTARI.....	190

TÜRKİYE’NİN COĞRAFI KONUMU

BÖLÜM 1

COĞRAFI KONUM

Dünya üzerinde bir yerin Ekvator’a, başlangıç meridyenine ve coğrafi unsurlara göre belirlenen konumuna o yerin **coğrafi konumu** denir. Coğrafi konum; matematik ve özel konum olmak üzere ikiye ayrılır.

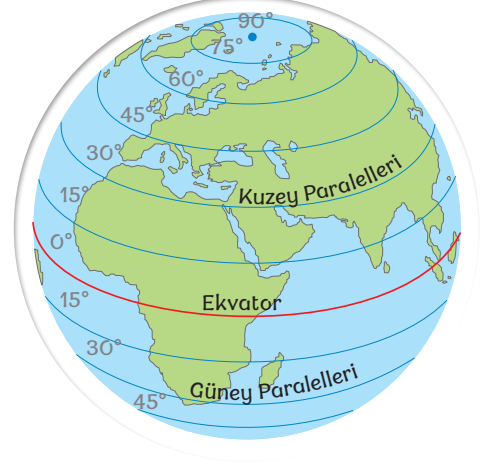
MATEMATİK (MUTLAK) KONUM

- Bir yerin Ekvator’a ve başlangıç meridyenine göre konumudur. Matematik konum; enlemler ve boylamlar yardımıyla belirlenir.

Paralel

Dünya üzerinde Ekvator’a paralel 1° aralıklarla çizildiği varsayılan çemberlerin her birine **paralel** denir.

- Başlangıç paraleli ve en geniş paralel daresi Ekvator’dur. Ekvator’un derecesi 0’dır. Ekvator’dan uzaklaştıkça paralel dereceleri artar.
- Ekvator, Dünya yüzeyini kuzey ve güney olmak üzere iki eş parçaya ayırır. Ekvator’un kuzeyine **Kuzey Yarım Küre**, güneyine **Güney Yarım Küre** denir.
- Kuzey Yarım Küre’de 90, Güney Yarım Küre’de 90 tane olmak üzere toplam 180 adet paralel daresi bulunur.
- Ekvator’dan kutuplara doğru gidildikçe paralel boyları kısalır.
- Ardışık iki paralel arası mesafe her yerde 111 km’dir.

Enlem

Bir noktanın Ekvator’a olan uzaklığının açı cinsinden değerine **enlem** denir. Enlem derece (°), dakika ('), saniye (") cinsinden ifade edilir. Örneğin; 38° 40' 59" gibi.

- Güneş ışınlarının düşme açısına bağlı olarak sıcaklık kutuplara doğru gidildikçe azalır.
- Güneş ışınlarının geliş açısı Ekvator’dan kutuplara doğru küçülür.
- Çizgisel dönüş hızı Ekvator’dan kutuplara doğru gidildikçe azalır.
- Tan (doğuş) ve gurup (batış) süreleri Ekvator’dan kutuplara gidildikçe uzar.
- Yer çekimi Ekvator’dan kutuplara gidildikçe artar.
- Gece ve gündüz süreleri Ekvator’dan kutuplara doğru gidildikçe artar.
- Cisimlerin gölge boyları Ekvator’dan kutuplara gidildikçe uzar.
- Güneş ışınlarının atmosferde aldığı yol ve tutulma oranı Ekvator’dan kutuplara gidildikçe artar.
- Güneş ışınlarının geliş açısına bağlı olarak farklı iklim kuşakları oluşur.
- Ekvator ile (0°) dönenceler (23°27') arasında kalan enlemlere **alçak enlemler**, dönenceler ile kutup daireleri (66°33') arasında kalan enlemlere **orta enlemler**, kutup daireleri ile kutup noktaları (90°) arasında kalan enlemlere de **yüksek enlemler** denir.

Enleme bağlı olarak iklimin değişmesi sonucu Ekvator’dan kutuplara doğru gidildikçe aşağıdaki özellikler de değişmektedir:

- Bitki örtüsü
- Nüfus ve yerleşme
- Yetiştirilen tarım ürünleri
- Ekonomik faaliyetler
- Akarsu rejimleri
- Deniz suyunun sıcaklık ve tuzluluğu
- Tarım, orman ve yerleşmenin üst sınırı
- Kalıcı kar alt sınırı

Aynı enlem ya da paralel üzerinde bulunan noktaların;

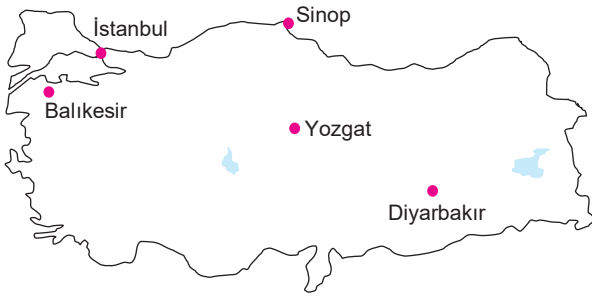
- Ekvator’a uzaklıkları
- Yer çekimleri
- Çizgisel hızları
- Gölge boyları ve yönleri
- Güneş ışınlarını alma açıları
- Gece ve gündüz süreleri
- Güneşin doğuş ve batış süreleri aynıdır.

1. Afyon, Eskişehir ve Isparta il merkezlerinin yerel saatleri birbirine çok yakındır.

Bu durum Afyon, Eskişehir ve Isparta il merkezlerinin hangi yönden birbirine yakın olduğunun kanıtıdır?

- A) Boylam dereceleri
B) Yıllık sıcaklık ortalamaları
C) Enlem dereceleri
D) Yükselteleri
E) Denize uzaklıkları

2.

Yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilmiş olan kentlerle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) 21 Aralık tarihinde en uzun gölge boyu Sinop'ta oluşur.
B) 21 Haziran tarihinde en uzun gece Diyarbakır'da yaşanır.
C) Yozgat'ın yerel saati İstanbul'dan ileridir.
D) 21 Mart'ta Balıkesir'deki gündüz süresi İstanbul'dan daha uzundur.
E) Sinop ve Yozgat'ın yerel saatleri birbirine daha yakındır.

3. Aşağıdaki sınır kapısı ve açıldığı ülke eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) İpsala – Yunanistan
B) Habur – İran
C) Sarp – Gürcistan
D) Cilvegözü – Suriye
E) Kapıkule – Bulgaristan

4. Aşağıdaki haritada verilen yerleşim merkezlerinin yıl içindeki gündüz süreleri birbirine yakındır.

Bu durum, söz konusu üç yerleşim merkezinin aşağıdakilerden hangisi bakımından birbirlerine benzer ya da yakın oluşuyla açıklanabilir?

- A) Boylam derecesi
B) Enlem derecesi
C) Yer şekilleri
D) İklim
E) Yükselti

5.

Yukarıdaki haritada verilen ve yaklaşık aynı meridyen üzerinde bulunan merkezlerden hangisinin, Dünya dönerken birim zamanda aldığı yol en fazladır?

- A) Burdur
B) Afyon
C) Kütahya
D) Bilecik
E) İzmit

6. Aşağıda verilen tarihlerin hangisinde Sinop'taki gündüz ve gece süreleri Antalya'dakinden daha uzundur?

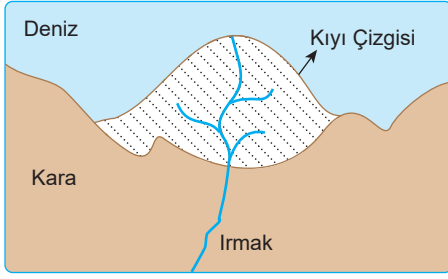
	Gündüz süresi	Gece süresi
A)	21 Mart	23 Eylül
B)	23 Eylül	21 Haziran
C)	21 Haziran	21 Aralık
D)	21 Ocak	23 Eylül
E)	23 Eylül	21 Aralık

YERİN YAPISI VE OLUŞUM SÜRECİ

- Yerküre 6371 km çapında olup yer kabuğu, manto ve çekirdek olarak katmanlara ayrılır.
- Yer kabuğunun sabit olmadığı konusundaki ilk görüş, 1620’de İngiliz Sir Francis Bacon tarafından dile getirilmiştir.
- Bir süre sonra unutulmuş bu görüş daha sonra 1915’te Alman bilim insanı Alfred Wegener tarafından ele alınmış ve kıtaların kayması adıyla bir hipoteze dönüştürülmüştür.
- Levhaların farklı hareket biçimleri çeşitli yer şekillerinin oluşumuna zemin hazırlamıştır. Levhaların oluşum ve hareketlerini açıklayan teoriye **levha tektoniği** adı verilmiştir. Levha hareketleri; yaklaşma, uzaklaşma ve yanıl yer değıştirme olmak üzere üçe ayrılır.

JEOLOJİK DEVİRLER			
I. ZAMAN Paleozoik 370 Milyon yıl		- Zonguldak ve çevresinde taş kömürü yatakları oluşmuştur. - Türkiye’nin eski kara kütleleri (masif alanlar) oluşmuştur. - Başlıca masif alanlar şunlardır: > Bitlis masifi > Anamur masifi > Daday - Devrekani masifi > Ardahan masifi > Kırşehir masifi > Menteşe masifi > Saruhan masifi > Tokat masifi > Yıldız Dağları masifi > Mardin masifi > Zonguldak masifi > Biga masifi	
II. ZAMAN Mezozoik 170 Milyon yıl		- Dinozorların görüldüğü dönemdir. İlk memeli hayvanlar ve kuşlar ile ilk iğne yapraklı ağaçlar bu dönemde ortaya çıktı. - Ülkemizin bulunduğu alan Tetis Denizi’nin suları altındadır. - Büyük ölçüde tortulanma ve birikmeler oluşmuştur. - Magma yeryüzüne çıkmadan derinlik volkanizmasını (Uludağ) oluşturdu.	
III. ZAMAN Senozoik	Neozoik (Tersiyer) 80 Milyon yıl	- Alp - Himalaya kıvrım dağ sistemi oluşmuştur. - Volkanik dağlarımız oluşmuştur. - Akarsu ve vadi sistemleri oluşmuştur. - Ülkemizde linyit, tuz, bor ve petrol yatakları oluşmaya başlamıştır. - Türkiye’de Kuzey Anadolu Dağları ve Toroslar olmuştur. - Kuzey Anadolu, Doğu Anadolu ve Batı Anadolu fay hatları oluşmuştur. - Linyit, tuz ve bor yatakları oluşmuştur. - Dönemin sonunda Anadolu Yarımadası toptan yükselmeye başlamıştır. - Güneyden ve kuzeyden sıkıştırma sonucunda dağlarımız doğu - batı yönlü uzanmıştır.	Türkiye’de yer altı kaynaklarının çeşitlilik göstermesinin temel nedenlerinden biri de arazinin farklı jeolojik zamanlarda oluşmuş olmasıdır. Türkiye 3. jeolojik zamanda oluşan genç bir ülke olduğu için deprem riski yüksek, sıcak su kaynakları bol ve yükseltisi fazla olan bir ülkedir.
	Kuaterner 2 - 2,5 Milyon yıl	- Türkiye bugünkü görünümü kazanmıştır. - Buzul dönemi yaşanmıştır. İlk insan ortaya çıkmıştır. - İstanbul ve Çanakkale boğazları oluşmuştur. - Egeid karasının çökmesi sonucu Ege Denizi oluşmuştur. - Kıbrıs Anadolu’dan ayrılmış ada hâline gelmiştir. - Ülkemiz toptan yükselmeye uğramıştır. Bugünkü iklim şartları oluşmaya başlamıştır. - Batı Avrupa ve İskandinav ülkeleri buzulların altında kalmıştır.	

1.

Akarsuların meydana getirdiği en önemli biriktirme şekillerinden biri de deltalardır. Şekillenmesinde kıyı akıntıları ve dalgaların etkili olduğu deltalar akarsuların döküldüğü yerlerde taşınan malzemenin birikmesi sonucu oluşur.

Delta oluşumunda;

- I. Akarsuyun bol miktarda alüvyon taşıması
- II. Kıta derinliğinin az olması
- III. Kıta sahanlığının geniş olması
- IV. Kıyıda gelgit olayının etkili olması

yukarıdakilerden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız IV
D) II, III ve IV E) I, II ve III

2. Aşağıdaki kıyı tiplerinden hangisi Türkiye'de görülmez?

- A) Enine kıyı tipi
B) Fiyort kıyı tipi
C) Boyuna kıyı tipi
D) Ria kıyı tipi
E) Dalmaçya kıyı tipi

3. Yamaçların dik olduğu dağlık alanlarda akarsuların aşındırma gücü arttığı için bu alanlardaki akarsu vadileri derindir.

Buna göre, aşağıdaki bölümlerin hangisinde akarsu vadilerinin daha derin olması beklenir?

- A) Güney Marmara
B) Konya
C) Doğu Karadeniz
D) Ege
E) Ergene

4.

- I. Muş Ovası
- II. Çukurova
- III. Konya Ovası
- IV. Bafra Ovası

Yukarıdaki ovalardan hangi ikisi Türkiye fiziki haritasında aynı renkte gösterilir?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) III ve IV E) II ve IV

5. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin fiziki özelliklerinden biri değildir?

- A) Ortalama yükseltisi batıdan doğuya doğru genelde artmaktadır.
B) Kıyı kesimlerinde doğal bitki örtüsü maki veya ormandır.
C) Batısında, kuzeyinde ve doğusunda etkin fay hatları bulunur.
D) Dağlık ve engebeli alanlarda toplu yerleşmeler yaygındır.
E) Batıdaki graben tabanları alüvyal topraklarla kaplıdır.

6. Ülkemizde volkanik dağların oluşumlarına baktığımızda, özellikle Doğu Anadolu ve İç Anadolu bölgelerindeki volkanların bir sıra halinde uzandıkları görülür.

Yukarıda anlatılan olayın ana sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bu dağların III. jeolojik dönemde oluşmaları
B) Kıvrılma ile oluşan dağlara paralellik göstermeleri
C) Direnci fazla olan alanlarda, şiddetli bir depremin meydana gelmesi
D) Bu dağların bir fay hattı boyunca oluşmaları
E) Ülkemizin genç bir araziye sahip olması

TÜRKİYE’NİN İKLİMİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

BÖLÜM 3

TÜRKİYE’NİN İKLİMİ

Bir yerde meydana gelen hava olaylarının uzun yıllar boyunca gösterdiği ortalama duruma **iklim** denir. Bir yerdeki hava olaylarının kısa süreli değerlendirilmesine **hava durumu** denir. Sinoptik haritalar hava durumunu gösterir.

TÜRKİYE’NİN İKLİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Matematik Konum

Orta Kuşak’ta Yer Alması

Türkiye kuzeyden gelen soğuk hava kütlesiyle güneyden gelen sıcak hava kütlesinin karşılaşma alanında yer aldığından cephesel yağışlar görülür. Batı rüzgârlarının etkisi altındadır.

Enlem

Türkiye’de güneyden kuzeye doğru gidildikçe Güneş ışınlarının yere düşme açısı daraldığı için sıcaklıklar azalmaktadır.

Baki

Türkiye Kuzey Yarım Küre’de olduğu için dağların güneye bakan yamaçları, kuzeye bakan yamaçlarından daha fazla güneş enerjisi alır ve daha fazla ısınır.

Özel Konum

Denizellik - Karasallık

Karalar, denizlere göre erken ısınır erken soğumaktadır. Bu nedenle karasal iklimlerde günlük ve yıllık sıcaklık farkları denizel iklimlere göre daha fazladır.

Yükseklik

Yerden yüksekliklere çıkıldıkça sıcaklık her 200 m’de 1°C azalır. Türkiye’de de yüksek yerlerde yazların serin, kışların ise soğuk ve yağışlı geçmesi yükseltiye bağlıdır.

Dağların Uzanışı

Akdeniz ve Karadeniz’de dağlar kıyıya paralel uzandığı için denizel iklim iç kesimlere sokulamaz. Ege’de dağlar kıyıya dik uzandığı için denizel iklim iç kesimlere sokulabilir.

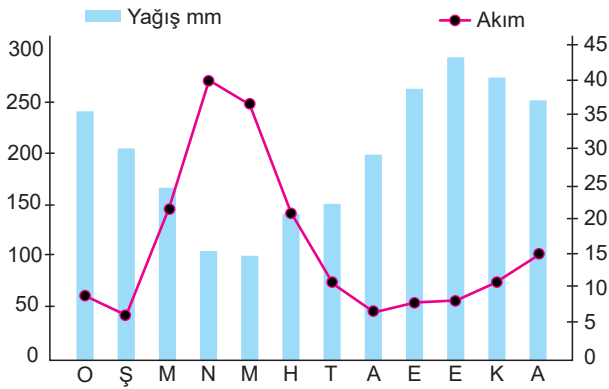
COĞRAFMATİK

- ★ Ülkemiz, üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımada olmasına rağmen karasal iklimin etki alanı daha geniştir. Bu durumun temel nedeni dağların kıyının gerisinden yükselmesi ve nemli hava kütlesinin iç kesimlere girmesini engellemesidir.
- ★ Türkiye’de birbirine yakın alanlarda farklı iklim özellikleri görülebilir. Çünkü iklim hem göreceli hem de mutlak konumdan etkilenir.
- ★ Çevresinden farklı iklim özelliklerinin görüldüğü bu alanlara **mikroklima** adı verilir. Bu alanlarda normal şartlarda o bölgede yetişmesi mümkün olmayan bitkiler yetişebilir. Örneğin Iğdır’da pamuğun, Rize’de turuncgillerin yetişmesi.

1. İç Anadolu'da bazı yerleşim merkezleri çevresindeki korunmuş alanlarda orman ağaçlarının yetişebilmesi, bu bölgeyle ilgili olarak neyi düşündürür?

A) Doğal bitki örtüsünün tümüyle gerçek bozkır olmadığını
B) Yıllık yağışların düzenli olduğunu
C) Bulunduğu enlemlere göre daha sıcak olduğunu
D) İklimin karasal olmadığını
E) Ormanın kolayca yetiştirilebileceğini

2. Aşağıdaki grafikte Doğu Karadeniz Bölümü'ndeki bir merkeze ait aylık ortalama yağış miktarı ve bu merkezin yakınındaki bir akarsuyun aylık ortalama akım miktarı gösterilmiştir.

Grafikte görüldüğü gibi, akım miktarının yağış miktarına paralellik göstermemesi bu bölümün aşağıdaki özelliklerinden hangisiyle açıklanabilir?

A) Yüksek dağlardaki karların erimesi
B) Nem oranının yüksek olması
C) Bitki örtüsünün gür olması
D) Toprak yapısının çeşitli olması
E) Baraj sayısının az olması

3. Yer şekillerinin çeşitlilik göstermesi nedeniyle Türkiye'de iklim çeşitliliği fazladır.

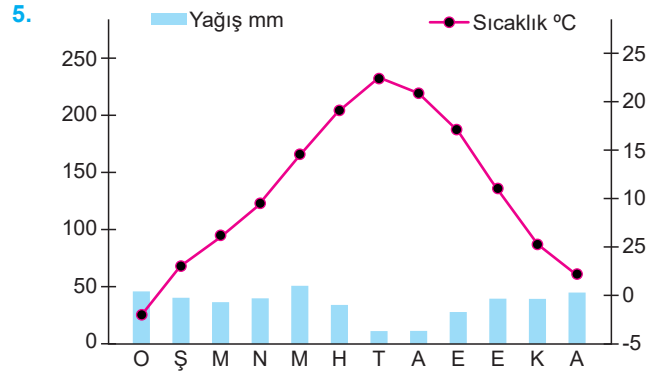
İklim çeşitliliğinin fazla olması aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmamıştır?

A) Bitki örtüsünde
B) Tarım ürünlerinde
C) Toprak türlerinde
D) Maden çeşitliliğinde
E) Akarsu rejimlerinde

Yukarıdaki haritada verilen il merkezlerinin hangisinde yıllık sıcaklık farkı en azdır?

A) Erzurum B) Rize C) Ankara
D) Afyon E) Hakkâri

Yukarıda sıcaklık ve yağış grafiği verilen bir bölgede doğal bitki örtüsü bozkırlardan (step) oluşmaktadır.

Bu bölgede orman yerine bozkır bitkilerine rastlanması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Sıcaklığın 0° nin altına düşmesiyle
B) İnsanların ormanları tahrip etmesiyle
C) Toprağın yağmuru zemine sızdırma
D) Kireçli toprakların yaygın olmasıyla
E) Yağış yetersizliğiyle

6. Doğu Anadolu Bölgesi'nde doğan ve buradan beslenen akarsuların taşıdığı su miktarı kış mevsiminde en azdır.

Böyle bir durumu ortaya çıkaran başlıca etken aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yer altı suyu seviyesinin yüzeye yakınlığı
B) Akarsuların akış hızı ve rejimi
C) Yağış biçimi
D) Akarsu havzaların genişliği
E) Akarsuya karışan kol sayısı

TÜRKİYE'DE NÜFUS VE YERLEŞME

BÖLÜM 4

TÜRKİYE'DE NÜFUS

NÜFUS VE NÜFUS SAYIMI

- Sınırları belirli bir toprak parçası üzerinde yaşayan insan sayısına **nüfus** denir. Nüfus sayımı nüfusun genel özelliklerini belirlemek için yapılır.
- Nüfus kavramı sadece sayılardan ibaret değildir. Niceliğinden ziyade niteliğini de içerir. Nüfusla ilgili bu özellikler aynı zamanda ülkelerin kalkınma hızını da etkilemektedir.
- Nüfusun artış hızının niteliğini değiştirmeye yönelik devlet eliyle yapılan planlanan her türlü faaliyete **nüfus politikası** denir. Bu politikaların uygulanmasında asıl amaç ülkelerin kalkınma düzeyleri ile nitelik ve niceliği arasında denge kurmaktır.
- Bir ülkenin nüfusu kadar bu nüfusun ülkedeki faaliyetlere katılımı, eğitim, sağlık, sosyal faaliyet vb. ihtiyaçlarının karşılanması üretici ve tüketici sınıflarda bulunmaları da önemlidir.
- Nüfus artış hızı kalkınma hızından az olan ülkeler gelişmiş ülkelerdir. İnsan kaynağı ülke kaynağı ile dengeli bir şekilde arttığında ve doğru bir şekilde kullanıldığında gelişme gerçekleşir.
- Modern anlamda nüfus sayımları ilk defa İskandinav ülkelerinde yapılmıştır.

Nüfus sayımlarının yapılmasında hedeflenen amaçlar

- Ülke nüfus miktarını ve yaş gruplarına dağılışını,
- Nüfus artış oranını,
- Kent ve kırsal nüfusunu,
- Nüfusun eğitim durumunu,
- Nüfusun sektörlere göre dağılımını,
- Çalışan ve işsiz nüfusu,
- Nüfusun cinsiyet durumunu,
- Nüfus hareketlerini belirlemektedir.

Nüfus bilimi uzmanları insanlık tarihi boyunca nüfus alanında üç büyük sıçrama döneminin yaşandığını düşünmektedir.

- Bu sıçramalardan birincisi insanların alet yapımını keşfetmeleridir.
- İkinci sıçrama insanların yerleşik hayata geçmesi, tarımla uğraşmaları ve hayvanları evcilleştirmeleri ile olmuştur.
- Üçüncü sıçrama ise Sanayi Devrimi ile gerçekleşmiştir.

De facto: Kişilerin sayım esnasında bulundukları yere göre yapılan sayımdır.

De jure: Kayıtlı olunan ikâmetgaha göre yapılan nüfus sayımıdır.

1831

Osmanlı Devleti'nde ilk nüfus sayımı II. Mahmut Dönemi'nde asker ve vergi yükümlülerini belirlemeye yönelik olarak yapılmıştır.

1844

Kimlik belgesi vermek amacıyla sayım yapılmıştır.

1874

Yapılan nüfus sayımına göre Anadolu nüfusu yaklaşık 12 milyondur. Osmanlı Devleti'nin nüfusu ise yaklaşık 29 milyondur.

1927

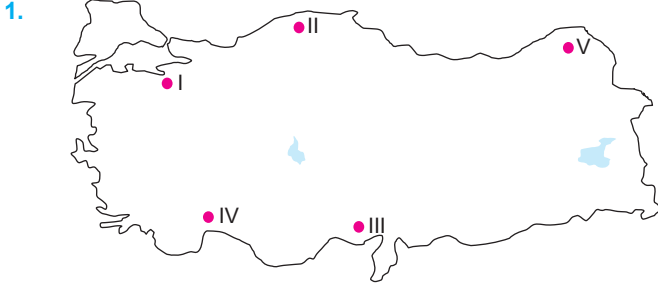
Türkiye Cumhuriyeti'ndeki ilk nüfus sayımı 1927 yılında ikinci nüfus sayımı 1935'te yapılmıştır. 1935'ten sonra sayımların 5 yılda bir yapılmasına karar verilmiştir. 1990 yılından sonra ise 10 yılda bir yapılması kararlaştırılmıştır.

2007

2007 yılında Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi uygulanmasına geçilmiştir ve nüfus sayımı her yılın sonunda ikametgah adresine göre yapılmaya başlanmıştır.

TÜİK

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK): Kalkınma Bakanlığına bağlı çalışan TÜİK, nüfus bilgilerini Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi ile elde eden araştırma kurumudur. Ülkemizin ekonomi, nüfus, sosyal konular, kültür, çevre, bilim ve teknoloji alanları ile ilgili istatistiklerini derlemek, değerlendirmek, analiz etmek ve yayımlamak kurumun görevleri arasındadır.

Yukarıdaki numaralandırılmış alanlardan hangileri kış ve yaz turizmi nedeniyle daha fazla göç alır?

	Kış	Yaz
A)	I	II
B)	V	III
C)	I	IV
D)	II	V
E)	III	IV

2. Ülkemizde meydana gelen iç göçlerle ilgili aşağıda verilen ifadelerin hangisi doğrudur?

- A) Kırsal kesimden büyük kentlere doğrudur.
- B) Kıyılardan iç kesimlere doğrudur.
- C) Batıdan doğuya doğrudur.
- D) Yükseltisi az olan yerlerden yükseltinin fazla olduğu yerlere doğrudur.
- E) Doğal nüfus artışı az olan yerlerden doğal nüfus artışı fazla olan yerlere doğrudur.

3. Doğu Anadolu Bölgesi Türkiye'de aritmetik nüfus yoğunluğunun en az olduğu bölge olmasına rağmen, tarımsal nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu bölgelerdendir.

Aşağıdakilerden hangisi bu bölgede tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olmasının nedenlerinden değildir?

- A) Tarım alanlarının azlığı
- B) Sanayinin gelişmemesi
- C) Tarımla uğraşanların çokluğu
- D) Yüz ölçümünün küçüklüğü
- E) Yer şekillerinin engebeliği

4. Sanayileşmenin fazla olduğu ve nüfusun daha çok sanayi sektöründe çalıştığı şehirler, sanayi şehirleridir.

Aşağıda verilen şehirlerden hangisi sanayi şehri sınıflandırılmasına girmez?

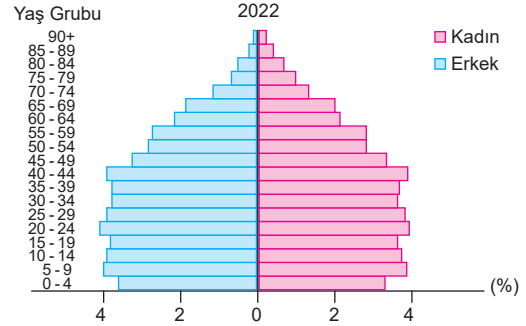
- A) İstanbul
- B) Bursa
- C) Kayseri
- D) Edirne
- E) Adana

5. Nüfusun dağılışı üzerinde önemli etkiye sahip olan faktörlerden biri eğimdir. Eğimin fazla olduğu yerler yerleşme için uygun alanlar değildir.

Buna göre aşağıdaki illerden hangisinde bu durumdan dolayı nüfus azdır?

- A) Niğde
- B) Aksaray
- C) Edirne
- D) Hakkari
- E) Manisa

6. Aşağıdaki grafik 2022 yılında Türkiye nüfusunun cinsiyete ve yaş gruplarına göre dağılışını göstermektedir.

Yalnızca verilen bilgilerden yararlanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) 50 yaş üstü toplam nüfusa
- B) Erkek nüfusun kadın nüfusa oranına
- C) Tarımsal nüfus yoğunluğuna
- D) 20 yaşın altındaki kadın nüfus oranına
- E) Ülkedeki toplam nüfusa

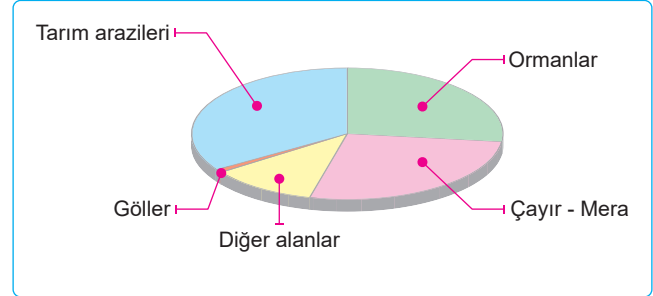
7. Nüfus sayımına göre Türkiye'de kent nüfusu kır nüfusundan fazladır. Bu farklılık en belirgin olarak Marmara Bölgesi'nde görülür.

Bu durum Marmara Bölgesi'nin öncelikle hangi özelliğine bağlanabilir?

- A) Endüstrisinin gelişmiş olmasına
- B) Boğazların bulunmasına
- C) Tarım alanlarının dar olmasına
- D) Geçiş iklimine sahip olmasına
- E) Ekonomik değeri yüksek ürün çeşidinin az olmasına

TÜRKİYE'DE ARAZİ KULLANIMI

- Türkiye'de yer şekillerinin çeşitlilik göstermesi arazi kullanımını da çeşitlendirmiştir.
 - Geniş ve verimli ovalar; tarımsal faaliyetler ve yerleşme için (Çukurova, Çarşamba gibi)
 - Yüksek yaylalar; hayvancılık ve yer yer turizm faaliyetleri için (Doğu Karadeniz yaylaları gibi)
 - Yükseltisi fazla dağlık araziler; kış turizmi için (Uludağ, Erciyes, Ağrı Dağı gibi)
 - Ulaşım ve iklim şartlarının elverişli olduğu yerler; sanayi faaliyetleri için (İzmit, Adana gibi)
 - Volkanik alanlardaki ova ve platolar; tarım ve yerleşme için (Orta Kızılırmak)
 - Yağışın ve ormanlık alanların fazla olduğu yerler; ormancılık faaliyetleri için (Batı Karadeniz)
 - Bozkırların geniş yer kapladığı alanlar; küçükbaş hayvancılık için (Orta Anadolu gibi) kullanılmaktadır.

TÜRKİYE EKONOMİSİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Coğrafi Konum

- Türkiye, Avrupa ile Asya arasında köprü görevi görür. Kıtalar arası taşımacılıkta ve enerji koridorluğunda önemli bir rol oynar. Transit ticaret potansiyeli yüksektir.
- Orta Doğu'ya komşu olan ülkemizin Kafkas Cumhuriyetleri, Doğu Avrupa ülkeleri ile ilişkileri gelişmektedir.
- Türkiye bu ülkelere çeşitli sanayi ürünleri ile gıda maddeleri satmakta bu ülkelere makine ve ulaşım araçları ile çeşitli işlenmiş ürünler almaktadır.

Yer Şekilleri

- Ülkemiz engebeli ve yüksek bir ülkedir. Ülkemizde 500 m'nin altındaki düzlükler ancak 1/5 oranındadır.
- Arazinin engebeli olması yağışların artmasını ve hidroelektrik potansiyelinin fazla olmasını sağlamıştır.
- Yükseltinin fazla olması sonucunda, ülkenin büyük bir bölümünde kışlar sert geçer, yazlar ise kısadır.
- Bu durum tarımsal faaliyetleri kısıtlar. Soğuğa dayanıksız bitkiler sadece kıyılarda yetişir.

İklim

- Türkiye coğrafi konum itibarıyla ılıman kuşak iklim bölgesindedir.
- Ülkemizde, tarım büyük ölçüde doğal şartlara bağlıdır.
- İklim çeşitliliği tarım ürünü çeşidini de arttırdığından ekonomik açıdan bir avantaj sağlamaktadır.
- İklim özellikleri dikkate alındığında Türkiye büyük oranda karasal iklimin etkisi altındadır.
- Yaz kuraklığı sulama sorununu beraberinde getirir. Ülkemizde tarımda en büyük problem su sorunudur.
- Yağış azlığı üretim azlığına, yağışların düzensizliği üretimde dalgalanmalara yol açmaktadır.
- İç bölgelerde yağışın fazla olmaması nedeniyle tarım topraklarının yaklaşık olarak üçte biri nadase bırakılmaktadır.

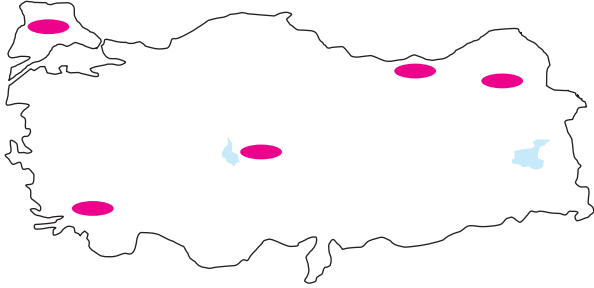
Nüfus ve Yerleşme

- Nüfus artış hızının yüksek olmasının olumlu yanırları olmakla birlikte olumsuz yanırları daha fazladır.
- Her yıl nüfusa katılan 1 milyon insan, etkisini her alanda göstermektedir.
- Sanayinin gelişmediği, tarımın başlıca ekonomik faaliyet olarak öne çıktığı alanlar genelde seyrek nüfusludur.
- Kentler ve çevresinde gelişen sanayinin iş gücü talebi, kırsal alanlardan kentlere doğru göçlere yol açmıştır.
- Sanayinin geliştiği kentler kapasitelerinin çok üzerinde nüfuslanmış ve bunun sonucunda konut, altyapı ve kamu hizmetleri yetersiz kalmıştır.
- Bölgeler arası gelişmişlik farklılıkları az gelişmiş bölgelerden gelişmiş bölgelere özellikle de kıyı kentlerine yönelik bir iç göç hareketine neden olmaktadır.

1. Türkiye’de aşağıdaki hayvancılık faaliyetlerinden hangisi ile bitki örtüsü ve bitki türleri arasındaki ilişki en azdır?

- A) Küçükbaş hayvancılık
- B) Büyükbaş hayvancılık
- C) Arıcılık
- D) Kümes hayvancılığı
- E) İpek böcekçiliği

2.

Yukarıdaki haritada taralı alanlarda yoğun olarak yetiştirilen hayvan türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Merinos koyunu
- B) Sığır
- C) Kıl keçisi
- D) Tiftik keçisi
- E) Karaman koyunu

3. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’de daha çok küçükbaş hayvancılığın yaygınlaşmasının nedenlerindendir?

- A) Daha kârlı olması
- B) Doğal koşulların uygun olması
- C) Verimin daha düşük olması
- D) Hayvan türlerindeki çeşit azlığı
- E) Kentli nüfusun daha fazla olması

4. Aşağıdakilerden hangisi besicilik ve ahır hayvancılığının özelliklerinden değildir?

- A) Suni yemlerin kullanılması
- B) Modern yöntemlerin uygulanması
- C) Et ve süt veriminin fazla olması
- D) Doğal koşullara bağımlı kalınması
- E) Et ve süt miktarlarının daha düzenli olması

5.

- I. Koyun
- II. Tavuk
- III. Manda
- IV. Kıl keçisi
- V. Tiftik keçisi

İç Anadolu Bölgesi yukarıdaki hayvanlardan hangilerinin yetiştiriciliğinde birinci sıradadır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız V
- D) I ve V
- E) III ve V

6. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’de hayvancılığı geliştirmek ve verimi artırmak için alınması gereken önlemlerden değildir?

- A) Soy ıslahının yapılması
- B) Ahır hayvancılığının yaygınlaştırılması
- C) Otlak ve mera alanlarının genişletilmesi
- D) İklim koşullarına bağımlılığın azaltılması
- E) Erken yaşta hayvan kesiminin önlenmesi

7. Türkiye’deki K merkezinde hayvan sayısı azaldığı hâlde et ve süt üretimi artıyorsa aşağıdakilerden hangisinin gerçekleştiği söylenebilir?

- A) Et ve süt tüketiminin azaldığı
- B) Tarımsal üretimin arttığı
- C) Besi hayvancılığının geliştiği
- D) Üretici sayısının arttığı
- E) Hayvansal ürün ihracatının azaldığı

8. Kümes hayvancılığının daha çok Marmara ve Ege bölgelerinde yoğunlaşmasında;

- I. Pazar alanlarının genişliği
- II. İhracat kolaylığı
- III. Yem üretiminin fazla olması
- IV. Bitki örtüsü çeşitliliğinin görülmesi

yukarıdaki faktörlerinden hangileri daha fazla etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

TÜRKİYE'DE MADENCİLİK

- Yer kabuğunda çeşitli iç ve dış doğal etkenlerle oluşan, ekonomik yönden değer taşıyan, mineral bileşimlerine **maden** denir. Tektonik, volkanik ve metamorfik olaylar kayaların yapılarındaki mineralleri etkileyerek maden yataklarını oluşturur.
- Maden ocaklarından, toprak ve başka madenlerle karışık olarak çıkartılan maden cevherlerine **tüvenan cevher** denir.
- Maden cevheri içindeki saf metal oranına **tenör** denir. Maden cevherinin yer altındaki miktarına ise **rezerv** denir.

Türkiye maden yatakları ve çeşidi açısından çok zengindir. Arazinin çeşitli jeolojik dönemlerde oluşması orojenik hareketler, volkanizma ve metamorfizma maden çeşidinin çok olmasında etkilidir.

Bütün madenlerimiz henüz yeterince işletmeye konulmamıştır. Çıkarılan madenlerimiz hem iç piyasaya verilmekte hem de ham madde olarak ihraç edilmektedir.

Cumhuriyet'in ilanından sonra kurulan Maden Tetkik ve Arama (MTA) Enstitüsü ve Sümerbank ile birlikte Türkiye'de madencilik sistemli bir şekilde ilerletilmeye başlamıştır.

Bu kuruluş, arama çalışmaları gerçekleştirirken yine Cumhuriyet Dönemi'nde kurulan ETİBANK, işletme ve pazarlama işlerini yürütmeye başlamıştır.

1954 yılında Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) kurularak devlet adına petrol arama, üretim ve arıtma görevlerine başlanmıştır.

1957 yılında Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ) kurulmuş ve o zamana kadar ETİBANK tarafından yürütülen taş kömürü ve linyit üretim görevi bu kuruluşa devredilmiştir.

1963 yılında enerji ve madencilikle ilgili politikaları oluşturmak, uygulamaları denetlemek ve yönlendirmek amacıyla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı kurulmuştur. Günümüzde de bu bakanlık aynı işlevini sürdürmektedir.

Madenlerin dışarıya işlenmeden ham olarak satılması o ülkenin sanayileşmediğini gösterir. Genelde gelişmiş ülkeler dışarıdan işlenmemiş madenler alırken az gelişmiş ülkeler dışarıya ham madenler satarlar.

Bir madenin işletilebilmesi için; rezervinin fazla, tenör oranının yüksek, kullanım alanının geniş, ulaşım koşullarının iyi, teknoloji ve sermayenin uygun olması gerekir.

Madenler iki şekilde işletilebilirler:

Yerüstü İşletmeciliği (Açık İşletme Yöntemi): Madenin direkt olarak yeryüzüne çıkarılıp alındığı işletmelerdir.

Yeraltı İşletmeciliği (Kapalı İşletme Yöntemi): Yer şekillerinin engebeli ve eğimin fazla olduğu alanlarla uygulanan işletme çeşididir.

- **Şaft işletmeciliği:** Çeşitli büyüklükte kuyuların açılarak derinlerde yer alan madenlerin çıkarımında uygulanan sistemdir.
- **Drift işletmeciliği:** Dağlık ve engebeli alanlarda tüneller ve galeriler açılarak madenlerin çıkarımında uygulanan sistemdir.

TÜRKİYE'DE ULAŞIM

- Ulaşım; bir şeyi bir yerden başka bir yere aktarma durumudur. Ulaşım; deniz yolu, demir yolu ve kara yolu olmak üzere farklılık gösterir.
- Türkiye ulaşım yolları üzerinde elverişli bir konuma sahiptir. Avrupa ülkelerini Orta Doğu'ya bağlayan kara yolları Türkiye'den geçmektedir.
- Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerin Akdeniz'de bağlantıları, kıyılarımızdan ve Boğazlarımızdan sağlanabilmektedir.
- Türkiye'nin konumunun ulaşımında sağladığı avantajlara karşılık olumsuz bazı koşulları da vardır. Bunlar;
 - ▶ Yer şekillerinin engebeli olması nedeniyle yol yapım maliyetlerinin fazla olması
 - ▶ Dağların çoğunun doğu-batı yönlü uzaması ve ulaşımın geçitlerle sağlanması
 - ▶ İklim koşulları
 - ▶ Sermaye, teknolojik araçların yetersizliği vb. etmenlerdir.
- Dış ticarete ulaşımın en ucuzdan en pahalıya doğru sıralanması şöyledir: Deniz yolu, demir yolu, kara yolu ve hava yoludur.

ULAŞIM ÜZERİNDE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLER

Doğal Faktörler

Coğrafi Konum	Yeryüzü Şekilleri	İklim
• Coğrafi konum nedeniyle ülkemiz toprakları üç kıtanın (Asya, Avrupa, Afrika) birleştiği noktada yer alır ve bu kıtalar arasında doğal köprü görevi üstlenir. • Türkiye coğrafi konumu nedeniyle Avrupa, Kafkasya, Orta Asya, Kuzey Afrika ve Orta Doğu'yu birleştiren kara yolu, demir yolu, deniz yolu ve hava yolu ile enerji taşımacılığında merkez konumdadır.	• Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinde dağların kıyıya paralel uzanması, kuzey-güney yönlü ulaşımı güçleştirmiş ve ulaşımın geçitlerle sağlanmasını zorunlu kılmıştır. Aynı neden yol yapım maliyetini yükselttiğinden ülkemizde genellikle kara yolları doğu-batı yönlü gelişmiştir. • Yükseltinin az olduğu ovalar ve alçak platolar ulaşımın geliştiği alanlar olarak dikkati çeker.	• Ulaşım sistemleri, genellikle bulunduğu alanın iklim koşullarına uygun bir şekilde yapılır. Buz tutması, sağanak yağışlar, sis ile görüş mesafesinin azlığı büyük kazalara yol açarak ulaşımı olumsuz yönde etkiler. • Yurdumuzun özellikle doğu kesimlerinde kar yağışları ve tipi nedeniyle yollar sık sık kapanmakta, birçok köy ve ilçenin il merkezleriyle olan bağlantıları kesilmektedir.

Beşeri ve Ekonomik Faktörler

Sanayileşme, teknoloji düzeyi, sermaye, insan unsuru ve ülkelerin gelişmişlik düzeyi ulaşımı etkileyen beşeri ve ekonomik faktörlerin başında gelir. Çünkü yol yapımı her şeyden önce belirli bir ekonomik kaynak gerektirir. Turizm ve sanayi faaliyetlerinin yoğun olduğu yerlerde ulaşım daha canlıdır.

Ülkemizde ulaşımı etkileyen beşeri faktörlerin başlıcaları;

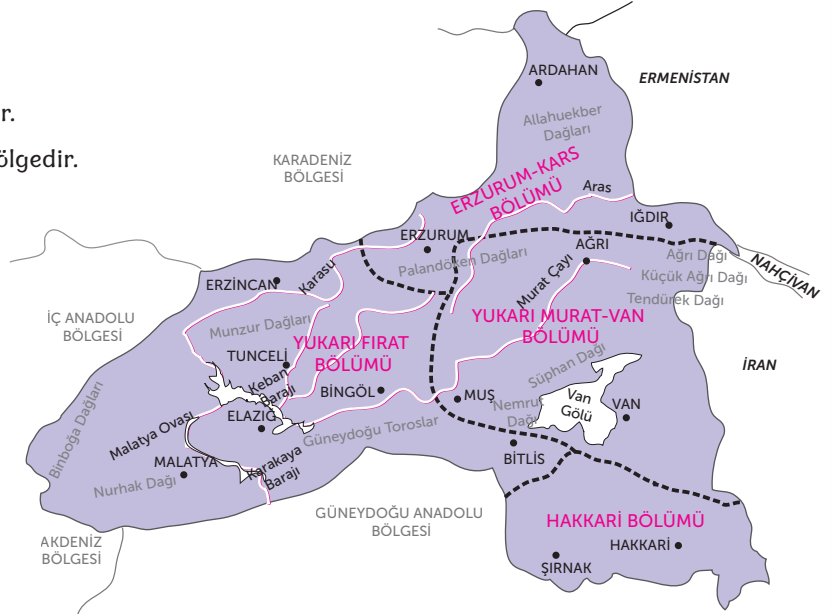
- Ulaşım için gerekli mali kaynakların sağlanması,
- Yatırım ve çalışmaların planlanması,
- Çalışmaları gerçekleştirecek yönetici ve kalifiye işçilerin varlığıdır.
- Yol, köprü, tünel, liman ve hava alanı gibi yatırımlar için büyük miktarda paraya ihtiyaç vardır.
- Yönetici ve işçilerin tecrübeli, alanlarında uzman olmaları gerekmektedir.

TÜRKİYE’NİN COĞRAFİ BÖLGELERİ

DOĞU ANADOLU BÖLGESİ

- ★ Yüz ölçümünün en büyük olduğu bölgedir.
- ★ Volkanizmanın en fazla etkili olduğu bölgedir.
- ★ Türkiye’nin en yüksek ve en engebeli bölgesidir.
- ★ Hidroelektrik potansiyelinin en fazla olduğu bölgedir.
- ★ Sert karasal iklim görülür.
- ★ Yıllık sıcaklık farkının en fazla olduğu bölgedir.
- ★ Kış turizm potansiyeli en yüksek olan bölgedir.
- ★ Tarım alanı dar, ürün çeşidi fazladır.
- ★ Maden çeşidi ve rezervinin (demir, krom, kurşun, oltu taşı) en fazla olduğu bölgedir (Yukarı Fırat / Elazığ).
- ★ Büyükbaş (mera) hayvancılığının en fazla yapıldığı bölgedir.
- ★ Nüfusu en az olan bölgedir.
- ★ En fazla sınırı olan bölgedir (Gürcistan, Ermenistan, Nahçıvan, İran, Irak).

1. Yer şekilleri göz önüne alındığında;

- I. Marmara
- II. Karadeniz
- III. Akdeniz
- IV. Güneydoğu Anadolu
- V. Doğu Anadolu

yukarıdaki bölgelerin hangi ikisinde demir yolu yapımında kilometre maliyetinin diğerlerine göre daha az olması beklenir?

- A) I ve III
- B) I ve IV
- C) I ve V
- D) II ve V
- E) III ve V

2. Aşağıdakilerden hangisi İç Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Kızılırmak Bölümü'nün bir özelliği değildir?

- A) İklimin karasal olması
- B) Bitki örtüsünün bozkır olması
- C) Nüfus yoğunluğunun az olması
- D) Arazinin engebeli olması
- E) Endüstrinin gelişmiş olması

3. Aşağıdakilerden hangisi Marmara Bölgesi'nde yetiştirilen başlıca ürünlerdir?

- A) Buğday, fındık, çay, şeker pancarı
- B) İncir, üzüm, zeytin, çay
- C) Buğday, mercimek, pamuk, turunçgiller
- D) Ayçiçeği, mısır, tütün, şeker pancarı
- E) Pamuk, çay, muz, arpa

4. Güney Marmara Bölümü'ndeki göllerin oluşum şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karstik
- B) Volkanik set
- C) Tektonik
- D) Alüvyal set
- E) Heyelan set

5.

- I. Fındık – Çay
- II. Buğday – Zeytin
- III. Zeytin – Fındık
- IV. Mısır – Pamuk

Yukarıdaki bitkilerden hangileri Akdeniz ve Karadeniz ikliminin özelliklerini en iyi tanıtır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) Yalnız IV
- D) I ve II
- E) III ve IV

6. Aşağıdaki bölümlerin hangisinde tarım alanlarının genişliği ve engebeliğin az olması dikkate alındığında makineli tarımın en yaygın olması beklenir?

- A) Ege Bölümü
- B) Antalya Bölümü
- C) Batı Karadeniz Bölümü
- D) Yukarı Kızılırmak Bölümü
- E) Güney Marmara Bölümü

7. Aylık ortalama sıcaklıklarında fazla fark olmamasına karşın, Samsun'un Rize'den daha az yağış alması, Samsun'un hangi özelliğine bağlanabilir?

- A) Kuzey rüzgârlarına açık olmasına
- B) Buharlaştırmanın fazla olmasına
- C) Daha batıda yer almasına
- D) Gerisindeki dağların yükseltisinin az olmasına
- E) Doğusunda ve batısında deltaların bulunmasına

8. Türkiye'de sönmüş volkan sayısı aşağıda verilen bölgelerimizden hangi ikisinde en fazla görülür?

- A) Ege – Akdeniz
- B) Güneydoğu Anadolu – Marmara
- C) Karadeniz – Doğu Anadolu
- D) Akdeniz – İç Anadolu
- E) İç Anadolu – Doğu Anadolu

Dijital Eğitim Platformu (www.datakpss.com)

Bu kitabı alan her aday, www.datakpss.com dijital eğitim platformunu ücretsiz kullanabilir.

www.datakpss.com adresine üye olduktan sonra "Aktivasyon kodu gir" kısmına kitapta yer alan aktivasyon kodunu girerek aktive edebilir.*

Bu aktivasyon ile;

- 5 Deneme sınavı,
- 1001 Soru çözme,
- Yapay zekâ destekli istatistiksel raporlar alma

gibi birçok özelliğe sahip olacaktır.

Whatsap: 0 (542) 262 03 37

* Kullanım süresi 1 yıldır.

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi
1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20
Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 29 95 - WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com

